

การวิจัย เรื่องรู้เท่าทัน ละคร ไทย สรุปลผลการวิจัยเบื้องต้น (กลุ่มตัวอย่าง 150เรื่อง)

ที่มา : Thailand Media Literacy Center โครงการ “การพัฒนาองค์ความรู้การรู้เท่าทันสื่อในประเทศไทย”
ศูนย์การเรียนรู้รู้เท่าทันสื่อ สนับสนุนโดย แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน (สสย.)

1. สัดส่วนการนำเสนอรายการละครเปรียบเทียบกับรายการข่าวและรายการอื่นๆ

ในการออกอากาศรายการโทรทัศน์ 1วัน (1440 นาที) พบว่า

มีสัดส่วนรายการข่าว ละครและอื่นๆ(วาไรตี้ เกมโชว์ ทอล์คโชว์ สารคดี ปกิณกะบันเทิง) แยกตามสถานีดังนี้

	ช่อง3	ช่อง5	ช่อง7	ช่อง9
ละคร	27.8%	3.8%	38.2%	2%
ข่าว	26.4%	25.4%	20.8%	11.4%
อื่นๆ	45.8%	70.8%	41%	86.6%
รวม	100%	100%	100%	100%

*ศึกษาจากข้อมูลผังรายการโทรทัศน์เดือนมิถุนายน 2550 เฉพาะวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ ในวันเสาร์ อาทิตย์จะมีรายการละครเพิ่มมากขึ้น โดยพบในลักษณะซิทคอม และภาพยนตร์ต่างประเทศ (ญี่ปุ่น เกาหลี อเมริกา)

2. รูปแบบการดำเนินเรื่องและการนำเสนอเนื้อหา

รูปแบบการดำเนินเรื่องและการนำเสนอเนื้อหา	สัดส่วน
1. ย้อนยุค ข้ามภพ	3.3%
2. รักโรแมนติก	14.7%
3. รักเชือดเฉือน	23.3%
4. สืบสวนสอบสวนหาเงื่อนงำ	2%
5. ผจญภัย	2%
6. เพลง / ดนตรี / กีฬา	6%
7. ชีวิต ต่อสู้ชีวิต	34%
8. ตลก เบาสมอง	2%
9. บู๊แอ็คชั่น	2%
10. การสืบหาทายาท	2.7%
11. การแก้แค้น	8%
รวม	100%

3.บุคลิกตัวละคร

๑ บุคลิกของพระเอก

แง่บวก คือ มีความใจเย็น สุขุมรอบคอบ ความเป็นสุภาพบุรุษ รักความยุติธรรม ตรงไปตรงมา มีเหตุผล ทำงานเก่งขยัน รักเดียวใจเดียว โรแมนติก รักครอบครัว มั่นใจมุ่งมั่น สุภาพ เรียบร้อย มองโลกในแง่ดี สนุกสนาน เสียสละ กตัญญู รักบ้านเกิด มีอุดมการณ์ ติดดิน สมณะ

แง่ลบ คือ อารมณ์ร้อน เจ้าคิดเจ้าแค้น ปาเถื่อน ตูณุกคน ปากร้าย หูเบา เชื่อคนง่าย

เป็นหนุ่มเจ้าสำราญเข้าหู แต่บางครั้งก็ซื่อเกินไป

โดยบุคลิกที่พบมากที่สุดคือ ทำงานเก่งมีความเป็นสุภาพบุรุษ รักเดียวใจเดียว มีเหตุผล ติดดินและสมณะ

๒ บุคลิกของนางเอก

แง่บวก คือ เป็นผู้ดี เรียบร้อย ร่าเริง มีน้ำใจ มองโลกในแง่ดี กตัญญู ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ รักครอบครัว ติดดิน สมณะ คล่องแคล่วปราดเปรียว พุดจาตรงไปตรงมา ขยันขันแข็ง อ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ มุ่งมั่นมีความพยายาม อดทนสู้ชีวิต

แง่ลบ คือ อ่อนต่อโลกไม่ทันคน เป็นคุณหนู ทำอะไรไม่เป็น เจ้าน้ำตา คิดมากขึ้นน้อยใจ ประชดประชัน เชื่อคนง่าย ซื่อใจเกินไป เอาแต่ใจ ปากแข็ง หยิ่งในศักดิ์ศรีเกินไป มั่นใจในตัวเองเกินไป เจ้าคิดเจ้าแค้น ไม่ยอมรับในสิ่งที่ เป็น

โดยบุคลิกที่พบมากที่สุดคือ ร่าเริง มีน้ำใจ มองโลกในแง่ดี พุดจาตรงไปตรงมา คล่องแคล่ว ปราดเปรียว กตัญญู ซื่อสัตย์ อ่อนต่อโลก ไม่ทันคน

๓ บุคลิกของตัวอิจฉา(ผู้หญิง)

ฉลาด ช่างเอาใจ รู้จักใช้คำพูด เจ้าคิดเจ้าแค้น ใจร้ายโหดร้ายทารุณ ซื่อจฉฉา ร้ายลึก บ้าผู้ชาย โกหกเสแสร้ง ช่างวางแผน บีบ น้ำตาเก่ง มารยา เธอแต่ใจตัวเอง กรีดกรีด โวยวาย ก้าวร้าว อดดี หยิ่งโย โดถูกคน ชอบหาเรื่อง ไม่รู้จักให้อภัย คิดไปเอง แต่งกายยั่วยวน เซ็กซี่ สาวสังคม ฟุ่มเฟือย มั่นใจในตัวเองเกินไป เห็นแก่เงิน วาจาเชือดเฉือน หน้าไหว้หลังหลอก เสียสติ

โดยบุคลิกที่พบมากที่สุด คือ ซื่อจฉฉา แต่งกายยั่วยวน เซ็กซี่ โกหกเสแสร้ง เธอแต่ใจตัวเอง บีบน้ำตาเก่ง มารยา

๔ บุคลิกของตัวโกง (ผู้ชาย)

บุคลิกดี เป็นมาเฟีย เจ้าพ่อ เจ้าคิดเจ้าแค้น จิตใจโหดเหี้ยม ชอบใช้กำลัง ร้ายลึก เจ้าเล่ห์ กระล่อน ชอบหาเรื่อง เห็นแก่เงิน เห็นแก่ตัว ติดการพนัน หักหลังเพื่อน ชิงดีชิงเด่น เจ้าชู้ เสือผู้หญิง จมอยู่ในความรักอย่างหัวปักหัวปำ ไม่เอาการเอางาน ใ้อวด ซื่อแบ่ง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ลูกแห่ง โดยบุคลิกที่พบมากที่สุดคือ เห็นแก่เงิน เห็นแก่ตัว เจ้าเล่ห์ จิตใจโหดเหี้ยม เป็นมาเฟียหรือเจ้าพ่อ ไม่เอาการเอางาน

บุคลิกตัวละคร

บุคลิกพระเอก		
ทำงานเก่ง,ขยันทำงาน	10.53	%
มีความเป็นสุภาพบุรุษ	10.5	%
รักเดียวใจเดียว	7.02	%
มีเหตุผล	5.85	%
ติดดิน,สมถะ	5.85	%
รักความยุติธรรม	4.68	%
ตรงไปตรงมา	4.68	%
โรแมนติก	4.68	%
รักครอบครัว	4.68	%
สุภาพ,สำออง,เรียบร้อย	4.68	%
มองโลกในแง่ดี	4.68	%
มั่นใจ,มุ่งมั่น	4.29	%
กตัญญู	4.29	%
ใจเย็น,สุขุม,รอบคอบ	3.9	%
เสียสละ	3.9	%
รักบ้านเกิด,มีอุดมการณ์	3.5	%
ตลก,สนุกสนาน,กระล่อน	2.73	%
ซื่อเกินไป	2.73	%
ดิบ,เถื่อน,กระด้าง	1.17	%
Playboy	1.17	%
รักอิสระ	0.78	%
อารมณ์ร้อน,โมโหง่าย	0.78	%
ปากร้าย	0.78	%
เจ้าคิดเจ้าแค้น	0.39	%
ดูถูกคน	0.39	%
หุเบา,เขื่องง่าย	0.39	%
รวม	100	%

บุคลิกนางเอก		
ร่าเริง,มีน้ำใจ,มองโลกในแง่ดี	9.88	%
พูดจาตรงไปตรงมา	7.22	%
คล่องแคล่ว,ปราดเปรียว	6.46	%
กตัญญู,ซื่อสัตย์	5.7	%
อ่อนต่อโลก,ไม่ทันคน	4.94	%
เขื่องง่าย	4.94	%
รักครอบครัว	4.56	%
มุ่งมั่นมีความพยายาม	4.56	%
อดทน,สู้ชีวิต	4.56	%
คิดมาก,ขี้น้อยใจ,ประชดประชัน	4.56	%
อ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ	4.18	%
เรียบร้อย	3.8	%
ติดดิน,สมถะ	3.8	%
ขยันขันแข็ง	3.8	%
เอาแต่ใจ	3.8	%
เป็นคุณหนู,ทำอะไรไม่เป็น	3.42	%
มีสัมมาคาราวะ	3.04	%
เจ้าน้ำตา	2.66	%
ปากแข็ง	2.28	%
เป็นผู้ดี	1.9	%
แก่นกระโหลก	1.9	%
หยิ่งในศักดิ์ศรีเกินไป	1.9	%
มั่นใจในตัวเองเกินไป	1.9	%
ขี้เกรงใจเกินไป	1.52	%
ไม่ยอมรับในสิ่งที่ เป็น	1.14	%
เจ้าคิดเจ้าแค้น	0.76	%
รวม	100	%

บุคลิกตัวละคร

บุคลิกตัวอิจฉา	
ชื่ออิจฉา	8.4 %
สาวสังคม, ฟุ่มเฟือย	6.4 %
โกหก, เสแสร้ง	6 %
บีบบังคับ, ทารุณ	5.6 %
เอาแต่ใจ	5.6 %
ดูถูกคน	5.2 %
มั่นใจในตนเองเกินไป	4.8 %
รู้จักใช้คำพูด	4.4 %
ใจร้าย, โหดร้ายทารุณ	4.4 %
ช่างวางแผน	4.4 %
ฉลาด	4 %
ก้าวร้าว	4 %
ชอบหาเรื่อง	3.6 %
ร้ายลึก	3.2 %
กรี้ดกร้าด, โวยวาย	3.2 %
แต่งกายยั่วยวน, เซ็กซี่	3.2 %
ช่างเอาใจ	2.8 %
เจ้าคิดเจ้าแค้น	2.8 %
อวดดี, หยิ่งยโส	2.8 %
คิดไปเอง	2.8 %
เห็นแก่เงิน	2.8 %
วาจาเชือดเฉือน	2.8 %
หน้าไหว้หลังหลอก	2.4 %
บ้าผู้ชาย	2 %
ไม่รู้จักรักภัย	2 %
เสียสติ	0.8 %
รวม	100 %

บุคลิกตัวโกง	
เจ้าเล่ห์, ทรน	16 %
จิตใจโหดเหี้ยม	11.1 %
ชอบใช้กำลัง	8.1 %
ร้ายลึก	8.1 %
เป็นมาเฟีย, เจ้าพ่อ	7.4 %
ไม่เอาการเอางาน	5.9 %
ลูกแห่ง	4.44 %
เจ้าคิดเจ้าแค้น	4.4 %
ซิงดีซิงเด่น	4.4 %
ชอบหาเรื่อง	3.7 %
บุคลิกดี	3 %
จมอยู่ในความรักอย่างหัวปักหัวปำ	3 %
ไม่เป็นตัวของตัวเอง	3 %
หักหลังเพื่อน	2.7 %
ไอ้จู้, ซี้เป้ง	2.2 %
เห็นแก่เงิน, เห็นแก่ตัว	1.3 %
เจ้าชู้, เสือผู้หญิง	1 %
ติดการพนัน	0.7 %
รวม	100 %

4. ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม

จากวิเคราะห์เนื้อหาของละครโทรทัศน์ทั้งหมด 150 เรื่อง มีการสะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรม โดยแบ่งประเด็นเพื่อการศึกษา คือ สะท้อนภาพทางวัฒนธรรมความเชื่อ ศาสนา และประเพณีพื้นบ้าน สะท้อนภาพทางวัฒนธรรมการครองเรือน และสะท้อนภาพทางสังคม ผลการศึกษา นำเสนอได้ดังต่อไปนี้

ประเด็นในการนำเสนอเนื้อหา	สัดส่วน
4.1 สะท้อนภาพทางวัฒนธรรมความเชื่อ ศาสนา และประเพณีพื้นบ้าน	17.3%
4.2 สะท้อนภาพทางวัฒนธรรมการครองเรือน	20%
4.3 สะท้อนภาพทางสังคม	62.7%
รวม	100%

4.1 ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมความเชื่อ ศาสนา และประเพณีพื้นบ้านมีประเด็นที่นำเสนอและพบบ่อย ๆ คือ

- วิธีคิดเรื่องบาปบุญคุณโทษ เวรกรรม
- หลักคำสอนทางศาสนา เช่นความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต
- ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์มนต์ดำ พิธีกรรม การทรงเจ้าเข้าผี การบูชายัน
- ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย วิญญาณ
- ความเชื่อเรื่องภูตผีปีศาจ สัตว์ประหลาด มนุษย์ต่างดาว
- ความเชื่อเรื่องเทวดา อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์
- เรื่องจินตนาการเหนือธรรมชาติ
- ประเพณีพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน เครื่องดนตรีพื้นบ้าน

โดยพบว่า ประเด็นที่มีการนำเสนอมากที่สุดคือความเชื่อเรื่องวิญญาณ ชีวิตหลังความตายมากที่สุดลดลงมาคือวิธีคิดเรื่องบาปบุญคุณโทษ เวรกรรม หลักคำสอนทางศาสนา

ประเด็นที่มีการนำเสนอในภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมความเชื่อ ศาสนา และประเพณีพื้นบ้าน	สัดส่วน
-วิธีคิดเรื่องบาปบุญคุณโทษ เเวกรรม	17.5%
-หลักคำสอนทางศาสนา เช่นความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต	17.5%
-ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์มนต์ดำ พิธีกรรม การทรงเจ้าเข้าผี การบูชาขยันทัน	10.5%
-ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย วิญญาณ	19.5%
-ความเชื่อเรื่องภูตผีปีศาจ สัตว์ประหลาด มนุษย์ต่างดาว	7%
-ความเชื่อเรื่องเทวดา อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์	7%
-เรื่องจินตนาการเหนือธรรมชาติ	10.5%
-ประเพณีพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน เครื่องดนตรีพื้นบ้าน	10.5%
รวม	100%

4.2 ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมการครองเรือนมีประเด็นที่นำเสนอและพบบ่อยๆคือ

- ความขัดแย้งในครอบครัว ครอบครัวแตกแยก ทำเลาะเบาะแว้ง
- การใช้ชีวิตคู่ ความรักก๊กก๊ก การปรับความเข้าใจ
- การนอกใจ คบชู้ เมียน้อยเมียหลวง
- คนในครอบครัวอิจฉาริษยากัน
- ความรักหรือความสัมพันธ์อันฉาบฉวย มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ การตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม
- อิทธิพลของคนในครอบครัวมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกคู่ครอง
- ความรัก ความเข้าใจ การสร้างสัมพันธ์อันดีของคนในครอบครัว

โดยพบว่า ประเด็นที่มีการนำเสนอมากที่สุดการใช้ชีวิตคู่ ความรักก๊กก๊ก การปรับความเข้าใจ

ประเด็นที่มีการนำเสนอในภาพสะท้อนวัฒนธรรมการครองเรือน	สัดส่วน
-ความขัดแย้งในครอบครัว ครอบครัวแตกแยก ทำเลาะเบาะแว้ง	17.2%
-การใช้ชีวิตคู่ ความรักก๊กก๊ก การปรับความเข้าใจ	29.7%
-การนอกใจ คบชู้ เมียน้อยเมียหลวง	11%
-คนในครอบครัวอิจฉาริษยากัน	4.7%
-ความรักหรือความสัมพันธ์อันฉาบฉวย มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ การตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม	14%
-อิทธิพลของคนในครอบครัวมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกคู่ครอง	9.4%
-ความรัก ความเข้าใจ การสร้างสัมพันธ์อันดีของคนในครอบครัว	14%
รวม	100%

4.3 ภาพสะท้อนทางสังคมมีประเด็นที่น่าสนใจและพบบ่อยๆคือ

- การต่อสู้ชีวิตของชนชั้นล่าง
- การต่อสู้เพื่อแย่งชิงผลประโยชน์ทางธุรกิจ ทรัพย์สินมรดก การค้า และการเมือง
- ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ชนชาติต่างๆ
- ภาพสะท้อนสังคมชนบท
- บทบาททางเพศ โสเภณี การกดขี่ทางเพศ
- สิ่งผิดกฎหมาย การพนัน บุหรี่แอลกอฮอล์ สถานบันเทิง
- ความรุนแรง การใช้กำลัง สงคราม
- ความแตกต่างทางฐานะ

โดยพบว่า ประเด็นที่มีการนำเสนอมากที่สุดคือการต่อสู้ชีวิตของชนชั้นล่างและความแตกต่างทางฐานะ มากที่สุด

ประเด็นที่มีการนำเสนอในภาพสะท้อนทางสังคม	สัดส่วน
-การต่อสู้ชีวิตของชนชั้นล่าง	21%
-การต่อสู้เพื่อแย่งชิงผลประโยชน์ทางธุรกิจ ทรัพย์สินมรดก การค้า และการเมือง	13%
-ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ชนชาติต่างๆ	8.6%
-ภาพสะท้อนสังคมชนบท	5.3%
-บทบาททางเพศ โสเภณี การกดขี่ทางเพศ	6%
-สิ่งผิดกฎหมาย การพนัน บุหรี่แอลกอฮอล์ สถานบันเทิง	11.2%
-ความรุนแรง การใช้กำลัง สงคราม	13.8%
-ความแตกต่างทางฐานะ	21.1%
รวม	100%

5.ฉากที่พบสม่ำเสมอ

- พระเอกเดินชนนางเอกอย่างจิ้งจ้วด้วยความรีบ
- สบตากันด้วยความรักและเหมือนรู้จักกันมานาน

- แต่กลับพบว่าเค้าหรือเธอคือลูกของศัตรู
- นางเอกถูกคนร้ายจับตัวไปพระเอกเข้าไปช่วย
- มีคนปองร้ายต้องหนีเข้าป่า
- มีกิจกรรมออกค่าย เดินป่า ท่องเที่ยว ในสถานที่ที่มีแต่ป่าและน้ำตก
- บังเอิญเกิดหลงป่าด้วยกันสองคน (พระเอก นางเอก)
- ผ่นตกลางนางเอกขาแพลง ไม่สบาย พระเอกเสียสละอุ้ม ประคอง นอนกอดเพื่อคลายความหนาว
- นางเอกเกิดตกน้ำ พระเอกต้องต้องผายปอด ปากต่อปาก
- นางเอกรู้สึกตัว เสื้อผ้าที่ใสไม่เหมือนเดิมคิดว่าพระเอกลวนลาม
- นางเอกตบหน้าพระเอกหรือทุบตีพระเอกด้วยความเข้าใจผิดพระเอกโกรธดึงตัวนางเอกมาจูบ และลงเอยด้วยการชินใจนางเอก
- เมื่อตื่นเช้ามานางเอกก็หนีไป พระเอกออกตามหา ปรับความเข้าใจกันและลงเอยกันที่สุดในที่สุด
- พระเอกโดนมอมเหล้า ถูกตัวฉิฉาจับจากว่าพระเอกข่มขืน
- พระเอกต้องรับผิดชอบ
- พ่อแม่ของพระเอกหรือนางเอกป่วยเป็นโรคร้ายแรงที่จิตใจไม่ได้
- พระเอกหรือนางเอกต้องแต่งงานกับคนที่เหมาะสม(คนรวย)
- ตัวฉิฉาไม่มีอาชีพเป็นเรื่องเป็นราว